

آفات و بیماری‌های گیاهی
جلد ۷۸، شماره ۱، شهریور ۱۳۸۹

گزارش کوتاه علمی

گزارش زنبور پارازیتوئید (*Praon gallicum* (Hym.: Braconidae, Aphidiinae) از ایران. مهندس شهلا باقری متین^۱، دکتر شهرام شاهرخی خانقاه^{۲*} و دکتر پتر استاری^۳؛ مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمانشاه، ایران^۱؛ بخش تحقیقات کنترل بیولوژیک، مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، صندوق پستی ۱۴۵۴، تهران ۱۹۳۹۵، ایران^۲؛ مؤسسه حشره‌شناسی آکادمی علوم جمهوری چک^۳. مسئول مکاتبات: *Shahrokhi1349@gmail.com.

طی بررسی‌هایی که به منظور جمع‌آوری و شناسایی پارازیتوئیدهای شته‌ها در سال ۱۳۸۵ در مزارع گندم استان کرمانشاه انجام شد، با آمار برداری‌های منظم هفتگی شته‌های مومیایی جمع‌آوری و پس از تشخیص شته میزبان، در لوله‌های آزمایش در شرایط ۲۵ درجه سلسیوس، رطوبت نسبی ۶۰-۵۰ درصد و دوره نوری ۱۴ ساعت روشنایی و ۸ ساعت تاریکی نگهداری شدند. زنبورهای پارازیتوئید خارج شده در الکل ۷۵ درصد نگهداری و پس از تشخیص برای تأیید به دکتر Petr Sary در مؤسسه حشره‌شناسی آکادمی علوم جمهوری چک ارسال شدند. در این تحقیق هفت گونه از زنبورهای پارازیتوئید خانواده Braconidae زیرخانواده Aphidiinae در بهار سال‌های ۸۵-۱۳۸۴ از روی شته‌های غلات استان کرمانشاه جمع‌آوری شدند که در این میان گونه *Praon gallicum* برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. این زنبور توسط نگارنده اول در تاریخ‌های ۸۵/۱/۲۱، ۸۴/۳/۲۳، ۸۵/۱/۱۶ و ۸۵/۱/۱۶ به ترتیب از مزارع گندم مناطق درود فرامان، اللهیارخانی، سرپل و بشیوه سرپل استان کرمانشاه از روی شته *Rhopalosiphum padi* (L.) جمع‌آوری و در بخش تحقیقات مبارزه بیولوژیک مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور نگهداری می‌شود. (Sary (1981) Acta Entomologica Bohemoslovaca, 78: 382-396) کلید شناسایی گونه‌های مختلف جنس *Praon* را ارایه کرده است. *P. gallicum* اولین بار در فرانسه از روی شته *Schizaphis graminum* جمع‌آوری و توسط

باقری متین و همکاران: گزارش زنبور پارازیتوئید *Praon gallicum* از ایران

(1971) Stary (Annals of Society of Entomology in France, 7(3): 625-627) توصیف شده است. هم‌چنین (1997) Pike *et al.* (Environmental Entomology, 26(6): 1299-1311) این گونه را از مزارع غلات آمریکا گزارش و به وارد شدن آن از اروپا اشاره کرده‌اند. طول بدن این زنبور ۱/۵-۱/۲ میلی‌متر بوده و صفات افتراقی آن به شرح زیر می‌باشد:

شاخک ۱۶-۱۵ بندی (بندرت ۱۷ بندی)، طول بند اول تاژک ۵ برابر عرض آن، بند دوم تاژک یک پنجم کوتاه‌تر از بند اول تاژک، Scape، Pedicel و بندهای اول و دوم تاژک زرد براق و سایر بندها قهوه‌ای است. صورت دارای نوار طولی باریک بدون مو در مرکز می‌باشد. بال جلو فاقد رگ عرضی میانی-بازویی است. سطح پشتی بند اول شکم چهارگوش به رنگ قهوه‌ای تیره و دارای طول و عرض برابر در محل سوراخ‌های تنفسی و قاعده سطح پشتی دومین بند شکم مایل به زرد است. لبه میانی Mesoscutum دارای پرزهای پراکنده و لبه‌های کناری آن دارای مناطق بیضی شکل بدون مو می‌باشد.